

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC614

Zaaknummer Klachtencommissie 2013W1105 (1)

datum uitspraak 1812/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. G.M.J. van Oijen, gevestigd te 's-Hertogenbosch,

te voldoen door:

het Bisdom van 's-Hertogenbosch,
gevestigd te 's-Hertogenbosch,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 30 maart 2015, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 10 maart 2015 met zaaknummer 2013W1105 (1), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 17 maart 2015, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 23 juni 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 27 oktober 2015. Verweerder heeft bij brief van 3 november 2015 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een katholiek gezin met [aantal] kinderen. In november [jaartal], kort na zijn [rangtelwoord] verjaardag, heeft verzoeker zich aangemeld bij het [naam] koor dat verbonden was aan de [parochie]. Het koor zong wekelijks op zondagmorgen in de kerk en ook vonden daar de repetities plaats. Wijlen [naam] (hierna: [aangeklaagde]) kwam vaak kijken bij de repetities en was als [functie] aanwezig tijdens de Hoogmis op zondagmorgen. [aangeklaagde] vroeg of verzoeker hulpmisdienaar wilde worden, hetgeen verzoeker graag wilde. Verzoeker moest daarvoor een paar keer per week, veelal samen met andere jongens die ook misdienaar wilden worden, langskomen in de kerk of de sacristie teneinde de gebeden te repeteren. Verzoeker is in de periode van [jaartal]-[jaartal] het slachtoffer geworden van seksueel misbruik door [aangeklaagde] en in die zelfde periode is hij ook door hem fysiek en geestelijk mishandeld.

Direct bij de eerste repetitie moest verzoeker nablijven omdat hij de gebeden onvoldoende kende. Verzoeker is toen door [aangeklaagde] gestraft en tegen zijn hoofd en billen geslagen. In de jaren die volgden (van [jaartal] tot [jaartal]) is verzoeker nog vaak geslagen door [aangeklaagde], waardoor hij regelmatig blauwe plekken had.

Het seksueel misbruik heeft in de hiervoor genoemde periode van tien jaar wekelijks plaatsgevonden en bestond uit verschillende vormen van seksueel misbruik die elkaar afwisselden. In eerste instantie ging het om aftrekken over en weer (althans pogingen om verzoeker af te trekken, hetgeen niet lukte). Na verloop van tijd probeerde [aangeklaagde] verzoeker oraal te bevredigen, waarop verzoeker ook [aangeklaagde] oraal moest bevredigen totdat deze klaarkwam. Vervolgens breidde [aangeklaagde] het seksueel misbruik nog meer uit en stopte hij een vinger en later een kaars in de anus van verzoeker. Verzoeker bloedde en heeft het uitgeschreeuwd van de pijn. In de zomer van [jaartal], verzoeker was toen zeven jaar oud, heeft [aangeklaagde] verzoeker voor het eerst anaal verkracht door met zijn penis in de anus van verzoeker binnen te dringen. [aangeklaagde] hield daarbij een witte doek voor verzoekers mond. Deze anale verkrachtingen hebben, aldus de Klachtencommissie, vele malen plaatsgevonden.

Het seksueel misbruik vond steeds plaats in de sacristie voor en na afloop van de koorrepetities of de repetities voor het misdienaarschap. De deuren van de kerk en de sacristie werden gesloten, waarna het seksueel misbruik plaatsvond. [aangeklaagde] gebood verzoeker te zwijgen. Verzoeker heeft meerdere keren gezegd dat hij het toch zou vertellen, waarop hij urenlang door [aangeklaagde] is opgesloten in de toogkast van de sacristie. Eind [jaartal] is het seksueel misbruik gestopt omdat verzoeker niet wilde overstappen naar het herenkoor. Nadien heeft hij [aangeklaagde] niet meer gezien.

Verzoeker was bij aanvang van het misbruik zes jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In voornoemd advies is de klacht van verzoeker gegrond verklaard. Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’, als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van zes jaar.
- Het misbruik heeft gedurende een zeer lang periode plaatsgevonden, te weten tien jaar lang van [jaartal] tot eind [jaartal].
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, (pogingen) tot aftrekken en orale bevrediging over en weer, anaal binnendringen door [aangeklaagde] met zijn vinger en met een kaars en later tenslotte vele malen met zijn penis (anale verkrachtingen).
- Het misbruik heeft wekelijks plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in de (sacristie van de) kerk.
- Het misbruik ging gepaard met slaan en een gebod om te zwijgen dat werd afgedwongen door verzoeker op te sluiten in de toogkast.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Oijen voornoemd bij brief van 27 oktober 2015 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker is door het hem aangedane seksueel misbruik ernstig beschadigd geraakt. Na afronding van de lagere school en voorts de [beroepsopleiding] is hij in militaire dienst gegaan. Tijdens zijn diensttijd is hij in [jaartal] 'wegens gebreken' ontslagen. Nadien heeft hij nog een éénjarige vakopleiding tot [beroep] gevolgd. In de periode van [jaartal]-[jaartal] heeft hij voor zes werkgevers gewerkt, maar ervoer hij steeds druk op de werkvloer met psychische problemen tot gevolg. Hij voelde in die situaties zich meer dan eens in een hoek gedrukt, net als tijdens het seksueel misbruik. In [jaartal] is verzoeker wegens psychische problemen die toegeschreven moeten worden aan het seksueel misbruik, een dienstbetrekking aangeboden in het kader van de [voorziening]. Hij heeft hier tot [jaartal] gewerkt, zij het met een fors ziekteverzuim van [aantal] verzuimdagen (dit komt neer op 40% van de werktijd). In [jaartal] moest verzoeker wegens lang ziekteverzuim noodgedwongen stoppen met werken en sindsdien is hij volledig en blijvend arbeidsongeschikt. In de situatie dat hij niet op seksueel misbruik gerelateerde psychische gronden zou zijn uitgevallen voor zijn werk, zou hij tot op heden als [beroep] hebben kunnen doorwerken. Het totale bedrag aan gederfde inkomsten wordt begroot op €326.536,--.

Verzoeker heeft in de periode dat hij nog wel deelnam aan het arbeidsproces drie keer overspannen thuis gezeten, te weten in [jaartal], [jaartal] en [jaartal]. Ook heeft hij in die periode meerdere suïcidepogingen gedaan. Hij heeft zich in zijn leven veelvuldig onder behandeling moeten stellen in verband met zijn psychische problematiek en heeft hiervoor kosten gemaakt, die worden begroot op €6.412,50.

Verzoeker wenst daarom aanspraak te maken op de maximaal te adviseren compensatie binnen categorie 5.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 3 november 2015 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het haar aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Uit de vele door verzoeker overgelegde medische brieven blijkt dat verzoeker zich in zijn leven herhaaldelijk onder psychologische of psychiatrische behandeling heeft moeten stellen wegens seksueel misbruik gerelateerde psychische problemen. Zo schrijft [naam psychiater] (psychiater) in zijn brief van [datum] aan de huisarts dat verzoeker in [jaartal] bij het Riagg werd behandeld, in [jaartal] bij [instelling] en in [jaartal] bij [naam psycholoog] (psycholoog) en dat deze behandelingen waren ingegeven door de psychische klachten ten gevolge van seksueel misbruik, incest en problemen met instanties. [naam psychiater] schrijft in zijn diagnostische overwegingen voorts dat bij verzoeker sprake is van een ernstig

posttraumatische stressstoornis, waarvan de oorsprong ligt in seksueel misbruik ervaringen in de vroege jeugd.

Drs. [naam psycholoog] (klinisch psycholoog) schrijft in zijn brief van [datum] ook dat ernstig seksueel misbruik (onder meer) de reden was voor behandeling in april tot en met juni [jaartal] (5 sessies). Dat seksueel misbruik de oorzaak was van psychische klachten komt eveneens naar voren in het schrijven d.d. [datum] van [naam psychiater 2] (psychiater). [naam psychiater 2] vermeldt dat verzoeker in [jaartal] op de polikliniek psychiatrie is behandeld wegens klachten voortkomend uit seksueel misbruik. Tot slot schrijft ook dr. [naam psychiater 3] (psychiater) in haar brief van [datum] dat verzoeker in [jaartal] onder psychiatrische behandeling is geweest wegens seksueel misbruik gerelateerde problematiek.

De psychische klachten komen in de kern voort uit seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan, aldus de Compensatiecommissie. Het onderhavige, ernstige en langdurige seksueel misbruik dat verzoeker door [aangeklaagde] is aangedaan heeft daarin onmiskenbaar een grote rol gespeeld.

4.6 Wat betreft verzoekers deelname aan werk of maatschappelijke activiteiten blijkt uit een brief d.d. [datum] van het Ministerie van Defensie dat verzoeker 'wegens gebreken' de militaire dienst heeft verlaten. Vervolgens heeft hij gewerkt, zij het in veel verschillende dienstverbanden, aldus mr. Van Ooijen. Voorts blijkt uit een overgelegd '[soort]aanvraagformulier' uit [jaartal] dat verzoeker in april [jaartal] op psychische gronden in dienst is gekomen bij de [instantie] en dat dit dienstverband eindigt in oktober [jaartal] wegens ziekte en chronisch verzuim. Uit het aanvraagformulier [voornoemd] van [datum] leidt de Compensatiecommissie af dat de bedrijfsarts op [datum] van oordeel was dat verzoeker niet meer beschikte over duurzame arbeidsmogelijkheden en derhalve blijvend arbeidsongeschikt te achten was.

4.7 Het is op grond van bovenstaande voor de Compensatiecommissie voldoende aannemelijk geworden dat verzoeker wegens psychische aan het seksueel misbruik te wijten problemen vanaf [jaartal] alleen nog werkzaam kon zijn binnen de omgeving van de sociale werkplaats en dat hij in die periode minder heeft verdiend, dan wanneer hij - in de hypothetische situatie dat hij niet zou zijn misbruikt - in de vrije sector werkzaam zou zijn geweest. De daardoor geleden vermogensschade betreft de Compensatiecommissie in haar advies. De Compensatiecommissie volgt verzoeker niet in zijn oordeel dat de arbeidsongeschiktheid vanaf [jaartal] ook toe te schrijven is aan het onderhavige seksueel misbruik. In het advies van de Klachtencommissie staat vermeld dat verzoeker vanaf [jaartal] meerdere [aandoeningen] heeft gehad en daardoor moest stoppen met werken. [naam psychiater 1] schrijft dat verzoeker reeds in [jaartal] een [aandoening] heeft gehad en ook dat verzoeker bekend is met [ziektebeeld]. Ook in voornoemd 'aanvraagformulier' wordt melding gemaakt van een 'langzaam progressieve neurologische aandoening' en diverse lichamelijke klachten. Dit brengt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat niet (voldoende) aannemelijk is geworden dat de arbeidsongeschiktheid vanaf [jaartal] voortkomt uit de gevolgen van het seksueel misbruik.

Dit geldt evenzo voor de periode vóór [jaartal] omdat verzoeker onafgebroken, zij het bij verschillende werkgevers, werkzaam en - ondanks periodes van ziekte en uitval - doorbetaald zal zijn geweest. Voorts is ook sprake geweest van seksueel misbruik dat verzoeker door anderen dan [aangeklaagde] is aangedaan, zo blijkt uit meerdere overgelegde medische brieven, waaronder die van [naam psychiater 3] voornoemd.

4.8 Gelet op alle hiervoor vermelde omstandigheden komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat de vermogensschade die is opgetreden omdat verzoeker werkzaam was in een sociale werkvoorziening, zij het gedeeltelijk, voor vergoeding in aanmerking dient te komen.

4.9 Daarnaast kan verzoeker uiteraard ook aanspraak maken op een aanzienlijke vergoeding voor geleden immateriële schade. Het is duidelijk dat sprake is geweest van uitzonderlijk seksueel misbruik dat verzoeker maar liefst tien jaar is aangedaan gedurende een vormende periode van zijn leven. Dit seksueel misbruik ging gepaard met fysiek geweld, dat weliswaar niet tegelijk met het seksueel misbruik plaatsvond, maar dat dusdanig werd ingezet dat, aldus de Compensatiecommissie, sprake was van een samenhang daartussen. Daarom betreft de Compensatiecommissie ook dit fysieke geweld in de bepaling van de hoogte van het smartengeld.

Het seksueel misbruik is een zeer ernstige inbreuk geweest op zowel verzoekers lichamelijke maar ook zijn geestelijke integriteit, met alle gevolgen van dien. Verzoeker ging en gaat gebukt onder de psychische gevolgen ervan en heeft meermalen in zijn leven suïcidale gedachten gehad en is veelvuldig onder behandeling geweest. Het seksueel misbruik heeft een zeer grote impact gehad op verzoeker levensgeluk en op zijn welbevinden.

De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.10 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €85.000,-- voor zowel materiele als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.11 Verzoeker heeft twee nota's (over te maken op twee verschillende bankrekeningen) ter hoogte van in totaal €3.270,94 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk seksueel misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van € 85.000,-- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van € 3.270,94 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 18/12/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter